

اثر حفاظتی شیر مادر در پیشگیری از عفونت های ادراری کودکان زیر یک سال

رمضان فلاح*، دکتر بهناز فلک الافلاکی**

نویسنده مسئول: زنجان، دانشگاه علوم پزشکی زنجان ramazanfallah@yahoo.com

دریافت: ۸۵/۳/۱۰ پذیرش: ۸۵/۷/۱۰

چکیده

زمینه و هدف: عفونت سیستم ادراری (UTI) از عفونت های نسبتاً شایع در کودکان است. UTI معمولاً عفونت صعودی است که توسط باکتری های دستگاه گوارش ایجاد می شود. میزان شیوع آن در طی سال اول زندگی بالاست. مهم ترین عارضه ی آن ایجاد اسکار در کلیه است که می تواند منجر به نارسایی کلیه و یا هیپرتانسیون شود. با توجه به خواص ایمنی شیر مادر در مقایسه با شیر خشک، این مطالعه با هدف بررسی اثر حفاظتی شیر مادر علیه UTI در کودکان زیر یک سال انجام گرفت.

روش بررسی: این مطالعه ی مورد - شاهده ی بر روی ۱۰۰ کودک زیر یک سال (۵۰ کودک مورد و ۵۰ کودک شاهد) انجام شد. گروه مورد از مراجعه کنندگان به درمانگاه کلیه یا بستری شده در بخش اطفال بیمارستان ولی عصر (عج) در سال ۱۳۸۴ با سابقه ی حداقل یک بار UTI، انتخاب شدند. کودکان گروه شاهد که فاقد UTI بودند از مهد کودک انتخاب شدند و از نظر سن، جنس و ختنه شدن در پسرها مشابه بودند. داده ها با استفاده از آزمون های آماری کای دو و دقیق فیشر آنالیز شد.

یافته ها: ۹ نفر (۳۲/۱ درصد) از کودکان مبتلا به UTI و ۲۵ نفر (۸۳/۳ درصد) از کودکان سالم، فقط با شیر مادر تغذیه شدند. اثر حفاظتی شیر مادر علیه UTI در کودکانی که فقط با شیر مادر تغذیه شدند، ۹۰ درصد بیشتر از کودکانی بود که فقط مصرف شیر خشک داشتند و از نظر آماری ارتباط معنی دار بود ($P=0/0005$). اثر حفاظتی توأم شیر مادر و شیر خشک علیه UTI در برابر کودکانی که فقط با شیر خشک تغذیه شدند، ۷۱ درصد بیشتر بود (۵۳/۷ درصد در مقابل ۸۰ درصد) ($P=0/038$). اثر حفاظتی شیر مادر علیه UTI، در پسران بیشتر از دختران بود.

نتیجه گیری: نتایج این مطالعه نشان می دهد که مصرف شیر مادر در پیشگیری از عفونت های ادراری کودکان زیر یک سال مؤثر است، بنابراین پیشنهاد می گردد مطالعه ای با حجم نمونه ی بیشتر انجام گیرد تا امکان ارزیابی بهتر در تمام مسایل فراهم گردد.

واژگان کلیدی: UTI، شیر مادر، کودکان زیر یک سال، شیر خشک

مقدمه

عفونت ادراری (Urinary Tract Infection [UTI]) از عفونت های نسبتاً شایع در کودکان است. شیوع UTI در دختران ۳ تا ۵ درصد و در پسران ۱ درصد می باشد. حدود ۵۰ درصد کودکان حداقل یک بار UTI را قبل از ۱۱ سالگی تجربه کرده اند و حدود ۳۰ درصد کودکان عود UTI

را داشته اند (۱). شیوع UTI در طی سال اول زندگی بالاست. UTI معمولاً عفونت صعودی است که توسط باکتری های کولون ایجاد می شود. در دخترها ۷۵ تا ۹۰ درصد موارد توسط اشرشیاکولی (E.coli) و درصد کمتری با پروتئوس و کلبسیلا ایجاد می شود. در پسرها نیز E.coli

* کارشناس ارشد آمار حیاتی، مربی دانشگاه علوم پزشکی زنجان

** فوق تخصص کلیه ی اطفال، استادیار دانشگاه علوم پزشکی زنجان